

**College van Gedeputeerde Staten
statenbrief**

Aan Provinciale Staten
Statencommissie Ruimte, Groen en Water/Wonen

DATUM	14-4-2020	REFERENTIE	M.C. Verweij
ONS NUMMER	820B6023	DOORKIESNUMMER	030-258 2815
NUMMER PS	2020RGW71	E-MAILADRES	Martin.verweij@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE	-	PORTEFEUILLEHOUDER	Bruins Slot

Onderwerp Statenbrief:

Principebesluit Gebiedsraad O-gen opheffen werkorganisatie

Voorgestelde behandeling:

Ter informatie

Geachte dames en heren,

Inleiding

Op 1 april 2020 is ons bestuurlijk te kennen gegeven dat de publieke partners uit de Gebiedsraad (ledenraad) van Gebiedscoöperatie O-gen het principebesluit hebben genomen om de werkorganisatie op te heffen. De gebiedscoöperatie zelf zal vooralsnog wel blijven bestaan. Zij zal zich, aldus dat principebesluit, nog bezinnen op de rol die ze voor zichzelf ziet weggelegd. Als reden voor het principebesluit is aangegeven dat er te weinig financiële middelen onder de werkorganisatie liggen om op langer termijn de continuïteit te kunnen waarborgen en de organisatie te zijn die de Gebiedscoöperatie O-gen graag wil zijn.

Op 17 april 2020 komt de Gebiedsraad van O-gen bij elkaar. Bestuurlijk is naar ons de verwachting uitgesproken dat de ledenraad het principebesluit tot opheffing van de werkorganisatie formeel zal bekrachtigen. Daarna is het de bedoeling dit besluit te communiceren met een persbericht. Naast bovengenoemde reden zal hierin ook het proces worden geschetst dat met de diverse geldverstrekkers is doorlopen. De exacte inhoud van dit persbericht is ons niet bekend.

Wij mogen en kunnen niet op die besluitvorming vooruitlopen. Toch willen wij, vanuit onze actieve informatieplicht, u informeren over het principebesluit van de publieke partners en de aanstaande bijeenkomst van de Gebiedsraad. Om het gesprek en de besluitvorming binnen de ledenraad en de voor daarna aangekondigde communicatie van O-gen zelf niet te verstoren en bedrijfsgevoelige informatie van O-gen te beschermen is de inhoud van deze Statenbrief geheim. Het personeel van de coöperatie is reeds geïnformeerd over het principebesluit van de gebiedsraad, zo is ons verzekerd.

Deze Statenbrief blijft geheim totdat de gebiedscoöperatie de gedeputeerde laat weten dat al haar cruciale partners en leden zijn geïnformeerd over de formele besluitvorming in de Gebiedsraad.

Voorgeschiedenis

In december 2018 hebben wij besloten tot een nieuwe werkwijze voor de Agenda Vitaal Platteland (AVP). U bent hierover geïnformeerd met Statenbrief 2019RGW16. Met dit besluit is het Instellingsbesluit provincie Utrecht AVP-gebiedscommissie Utrecht-Oost ingetrokken per 1 januari 2019. Op deze wijze werd concreet invulling gegeven aan het advies van twee advocatenkantoren om advies (bestuursrechtelijk) en uitvoering (privaatrechtelijk) te scheiden. Voor de provincie waren gesignaleerde risico's voor de governance en de rechtmatigheid de redenen om deze werkwijze aan te passen. Gebiedscoöperatie O-gen heeft daarop (in tegenstelling tot de AVP-

Gebiedscommissie Utrecht West) aangegeven geen gebruik meer te willen maken van de wettelijke adviesrol. Dat betekent dat O-gen zich uitsluitend richt op de uitvoering. De coöperatie opereert sinds 1 januari 2019 als een zelfstandige (privaatrechtelijke) organisatie die vanuit de provincie Utrecht slechts nog gefinancierd wordt vanuit opdrachten en projectsubsidies.

De provincie Utrecht en O-gen hebben vorig jaar samen adviesbureau Berenschot opdracht gegeven om, binnen de kaders van het GS-besluit van december 2018, te onderzoeken hoe hun onderlinge samenwerking het beste ingericht kan worden. Dat heeft geresulteerd in het Berenschot-rapport uit september 2019 'Samenwerken voor de vitaliteit en kwaliteit van het landelijk gebied in Utrecht Oost'. Dit rapport is verzonden aan Provinciale Staten (2019RGW89). Kort samengevat komt het rapport erop neer dat O-gen met de provincie kan samenwerken door het inschrijven op opdrachten en door het aanvragen van projectsubsidies. Daarnaast kan in een separaat overleg bestuurlijke afstemming tussen O-gen en de provincie plaatsvinden.

Om O-gen in staat te stellen de overgang te maken naar een nieuw financieringsmodel voor de organisatie hebben wij een transitiebudget à € 810.000 beschikbaar gesteld. In de motie 'Lucht voor O-gen' (M05-2019) heeft u ons unaniem verzocht:

1. De exploitatiesubsidie aan de gebiedscoöperatie O-gen conform artikel 4:51 van de Awb te blijven verlenen tot de resultaten van het onderzoek bekend zijn, met als uiterste deadline 30 september 2019.
2. Daarna vanuit de resterende beschikbare middelen voor de transitie een transitievergoeding beschikbaar te stellen voor de uit te werken transitie, op basis van een door O-gen op te stellen transitieplan.

Conform deze motie hebben wij aan de Gebiedscoöperatie O-gen een proceskostensubsidie verstrekt voor het eerste kwartaal van 2019 en een exploitatiesubsidie tot eind september 2019 voor een bedrag van €427.500. Eind november hebben wij aan de Gebiedscoöperatie O-gen een transitievergoeding verstrekt à €483.500. Dit is €101.000 meer dan de resterende beschikbare middelen à €382.500. We hebben daartoe besloten om O-gen voldoende tijd te geven om de samenwerkingsrelatie verder vorm te geven en de gebiedscoöperatie voldoende mogelijkheden te geven om de transitie daadwerkelijk te maken. Hiermee hebben wij nagenoeg geheel voldaan aan de door Gebiedscoöperatie O-gen in haar transitieplan gevraagde budget. U bent hierover reeds geïnformeerd via Statenmemo 2020RGW27.

Essentie / samenvatting:

We hebben binnen de juridische kaders proactief gewerkt aan een toekomstbestendige samenwerkingsrelatie met gebiedscoöperatie O-gen. Dit vanuit ons gezamenlijk uitgangspunt om de vitaliteit en kwaliteit in het landelijk gebied in het oosten van de provincie te bevorderen.

Wij betreuren het dat desondanks het principebesluit is genomen om de werkorganisatie op te heffen, omdat er te weinig financiële middelen onder de werkorganisatie zouden liggen om op langer termijn de continuïteit te kunnen waarborgen en de organisatie te zijn die O-gen graag zou willen zijn.

Sinds onze laatste statenbrief (2020RGW27) hebben wij diverse stappen ondernomen richting O-gen. Daarbij is in het oog gehouden dat O-gen behoefte had aan duidelijkheid en -waar mogelijk- zekerheid.

1. Er zijn drie enkelvoudig aanbestede opdrachten (<€ 50.000 per opdracht) verstrekt. Dat betreft daarbij de onderwerpen energie (zon op dak), leefbaarheid kleine kernen en stikstofaanpak. Een vierde opdracht voor het VAB-loket (Vrijkomende Agrarische Bebouwing) is in voorbereiding.
2. In december 2019 heeft O-gen vier subsidievoorstellen toegestuurd aan de provincie Utrecht. Het voorstel voor (1) kringlooplandbouw lijkt kansen te bieden voor subsidiering, zeker wanneer O-gen dit om kan vormen naar een gebiedsgerichte pilot. O-gen is gevraagd om dit voorstel nader uit te werken. Ook binnen het voorstel (2) Grebbelinie is op een aantal deelactiviteiten subsidie mogelijk. O-gen moet dan wel voldoen aan de voorwaarden in de verordening. De andere twee subsidievoorstellen, (3) Agro- en innovatieloket en (4) natuur en landschap, sluiten niet aan bij de provinciale uitwerking van de beleidsdoelstellingen, maar we hebben wel aangegeven dat O-gen kan meedingen in de provinciale opgave om langs diverse provinciale wegen te werken aan de ontsnipperingsopgave en het voorkomen van aanrijdingen. Ook is O-gen uitgenodigd voor de marktconsultatie over de landbouwcoaches/ erfbegeleiders. Er zijn nog geen subsidieaanvragen van de Gebiedscoöperatie ontvangen.
3. O-gen is op de hoogte gesteld van een aantal meervoudige opdrachten, waar de gebiedscoöperatie in de loop van 2020 op in kan schrijven. Ook is zij gewezen op de subsidiemogelijkheden die vanuit de diverse provinciale regelingen beschikbaar zijn.
4. Sinds het verschijnen van het al genoemde rapport van Berenschot in september 2019 zijn er drie bestuurlijke overleggen gevoerd met O-gen waarin de samenwerking verder is vormgegeven. Daarbij is O-gen geadviseerd om ook met de provincie Gelderland in overleg te gaan over mogelijke opdrachten en subsidies en is met O-gen gesproken over het belang om naar andere potentiële opdrachtgevers uit te kijken. Wij hebben ook zelf contact opgenomen met Gelderland om de mogelijkheden te helpen verkennen.

Kortom, we hebben een grote inspanning gepleegd, zowel bestuurlijk als ook binnen de ambtelijke organisatie, om binnen de kaders zoals aangegeven door Berenschot opdrachten te verstrekken aan O-gen en

subsidievoorstellen te honoreren en de Gebiedscoöperatie O-gen te informeren over aanvullende financieringswijzen.

Meetbaar / beoogd beleidseffect

Veel partijen in het oosten van de provincie zijn verenigd in de Gebiedscoöperatie O-gen. Het opheffen van de werkorganisatie betekent minder slagkracht voor de coöperatie. Het toekomstig beleidseffect zal afhangen van de rol die de coöperatie voor zichzelf ziet weggelegd en de wijze waarop wij hen kunnen blijven inzetten voor onze maatschappelijke opgave.

Financiële consequenties

Geen. We gaan met O-gen in overleg over de lopende opdrachten en of die kunnen worden voltooid.

Vervolgprocedure / voortgang

Lopende opdrachten zullen mogelijk op een andere wijze belegd moeten worden. We zijn in contact met O-gen daarover. O-gen werkt aan een afbouwplan van de werkorganisatie van de gebiedscoöperatie. Op basis van dat afbouwplan kunnen wij ook onze conclusies trekken voor nu al lopende en in te zetten opdrachten. We informeren u daarover.

Wij hebben direct toen ons het bericht van het principebesluit van de gebiedsraad bereikte contact opgenomen met de provincie Gelderland. De twee provincies hebben het aanbod gedaan op korte termijn gezamenlijk bestuurlijk met O-gen in overleg te gaan. Zo'n gesprek zal op verzoek van O-gen plaatsvinden na de bijeenkomst van de Gebiedsraad.

Eerder dit jaar hebben we het Programmaplan AVP 2020 aan u voorgelegd (2020RGW40-02). Dat betreft nadrukkelijk een overgangsjaar, waarin de bestaande opgaven worden uitgewerkt. Het overgangsjaar 2020 wordt benut voor evaluatie van het programma Agenda Vitaal Platteland en om een nieuw uitvoeringsprogramma voor het landelijk gebied op te stellen. Van dat nieuwe programma voor het landelijke gebied dient de scope nog te worden bepaald.

Als onderdeel van het nieuwe uitvoeringsprogramma zullen we ons in de tweede helft van dit jaar beraden over uitvoering in het landelijk gebied. Hoe we daarin de toekomstige samenwerking met gebiedspartners vorm gaan geven wordt hierin meegenomen. Het is van belang dat we blijven samenwerken met relevante actoren om onze opgaven te realiseren in het landelijk gebied van de provincie Utrecht.

We gaan graag na de besluitvorming in de Gebiedsraad van O-gen en de externe communicatie daarover met u in gesprek over deze brief en het vervolg.

Concreet voorliggende vraag aan statencommissie / Provinciale Staten

Kennis te nemen van deze brief.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

De voorzitter,

De secretaris,